

Dz. U. 2019 poz. 1401**USTAWA**

z dnia 13 czerwca 2019 r.

o oznakowaniu produktów wytworzonych bez wykorzystania organizmów genetycznie zmodyfikowanych jako wolnych od tych organizmów¹⁾**Art. 1.** Ustawa określa:

- 1) zasady oznakowania:
  - a) żywności w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.²⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), zwanej dalej „żywnością”,
  - b) pasz w rozumieniu art. 3 ust. 4 rozporządzenia, o którym mowa w lit. a, zwanych dalej „paszami”
– jako wolnych od organizmów genetycznie zmodyfikowanych w rozumieniu art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2019 r. poz. 706), zwanych dalej „GMO”, w tym rodzaje żywności i pasz, które mogą być oznakowane jako wolne od GMO, oraz warunki i sposób ich oznakowania;
- 2) obowiązki podmiotów wprowadzających na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1 lit. a, zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”, żywność lub pasze oznakowane jako wolne od GMO;
- 3) zasady przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów ustawy;
- 4) zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy.

Art. 2. Przepisów ustawy nie stosuje się do żywności i pasz:

- 1) wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej zgodnie z prawem tego państwa;
- 2) wyprodukowanych w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym albo wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu w Republice Turcji, zgodnie z prawem tych państw, w zakresie, w jakim korzystają ze swobody przepływu towarów na podstawie umów zawartych z Unią Europejską.

Art. 3. 1. Jako wolna od GMO może być oznakowana żywność pochodzenia:

- 1) zwierzęcego w rozumieniu określonym w załączniku I w ust. 8.1 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do

¹⁾ Niniejsza ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu 11 lutego 2019 r. pod numerem 2019/56/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 245 z 29.09.2003, str. 4, Dz. Urz. UE L 100 z 08.04.2006, str. 3, Dz. Urz. UE L 179 z 07.07.2007, str. 59, Dz. Urz. UE L 60 z 05.03.2008, str. 17, Dz. Urz. UE L 188 z 18.07.2009, str. 14, Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 327 z 12.11.2014, str. 9, Dz. Urz. UE L 37 z 13.02.2015, str. 24, Dz. Urz. UE L 35 z 10.02.2017, str. 10 oraz Dz. Urz. UE L 117 z 05.05.2017, str. 1.

żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.³⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14), zwana dalej „produktami pochodzenia zwierzęcego”, jeżeli:

a) została pozyskana ze zwierząt lub od zwierząt:

- w żywieniu których, w okresie karencji poprzedzającym jej pozyskanie, nie były stosowane genetycznie zmodyfikowane pasze w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1, z późn. zm.⁴⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432), zwanego dalej „rozporządzeniem 1829/2003”,
- których proces żywienia, w okresie karencji poprzedzającym jej pozyskanie, jest udokumentowany zgodnie z załącznikiem I częścią A.III. ust. 8 lit. a rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.⁵⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319) w sposób umożliwiający potwierdzenie spełnienia warunku określonego w tiret pierwszym,

b) składniki tej żywności będące produktami pochodzenia roślinnego, dla których istnieją odpowiedniki wpisane do wspólnotowego rejestru genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy prowadzonego przez Komisję Europejską na podstawie art. 28 rozporządzenia 1829/2003, zwanego dalej „rejestrem żywności i paszy GMO”, spełniają warunki określone w pkt 2;

2) roślinnego, która zawiera, składa się lub została wyprodukowana z organizmów, dla których istnieją odpowiedniki wpisane do rejestru żywności i paszy GMO, jeżeli nie zawiera, nie składa się oraz nie została wyprodukowana z GMO.

2. Jako wolny od GMO może być oznakowany produkt pochodzenia zwierzęcego, nawet jeżeli u zwierząt, z których lub od których został pozyskany ten produkt, były zastosowane wytworzone z GMO lub za ich pomocą:

- 1) produkty lecznicze weterynaryjne w rozumieniu art. 2 pkt 34 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 499, 399 i 959) lub
- 2) materiały paszowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylającego dyrektywę Rady 79/373/EWG, dyrektywę Komisji 80/511/EWG, dyrektywy Rady 82/471/EWG, 83/228/EWG, 93/74/EWG, 93/113/WE i 96/25/WE oraz decyzję Komisji 2004/217/WE (Dz. Urz. UE L 229 z 01.09.2009, str. 1, z późn. zm.⁶⁾), zwane dalej „materiałami paszowymi”, niedostępne w innej formie, lub
- 3) dodatki paszowe lub pomoce przetwórcze w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. a lub h rozporządzenia (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 sierpnia 2003 r. w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 29, z późn. zm.⁷⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 4, str. 238), zwane dalej „dodatkami paszowymi lub pomocami przetwórczymi”.

3. Jako wolna od GMO może być oznakowana pasza, która zawiera, składa się lub została wyprodukowana z organizmów, dla których istnieją odpowiedniki wpisane do rejestru żywności i paszy GMO, jeżeli pasza ta nie zawiera,

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 27, Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 83, Dz. Urz. UE L 320 z 18.11.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 363 z 20.12.2006, str. 1, Dz. Urz. UE L 281 z 25.10.2007, str. 8, Dz. Urz. UE L 277 z 18.10.2008, str. 8, Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2009, str. 109, Dz. Urz. UE L 178 z 09.07.2009, str. 25, Dz. Urz. UE L 314 z 01.12.2009, str. 8, Dz. Urz. UE L 314 z 01.12.2009, str. 1, Dz. Urz. UE L 159 z 25.06.2010, str. 18, Dz. Urz. UE L 46 z 19.02.2011, str. 14, Dz. Urz. UE L 327 z 09.12.2011, str. 39, Dz. Urz. UE L 8 z 12.01.2012, str. 29, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 160 z 12.06.2013, str. 15, Dz. Urz. UE L 220 z 17.08.2013, str. 14, Dz. Urz. UE L 69 z 08.03.2014, str. 95, Dz. Urz. UE L 175 z 14.06.2014, str. 6, Dz. Urz. UE L 307 z 28.10.2014, str. 28, Dz. Urz. UE L 67 z 12.03.2016, str. 22, Dz. Urz. UE L 144 z 07.06.2017, str. 37, Dz. Urz. UE L 29 z 03.02.2017, str. 21, Dz. Urz. UE L 285 z 01.11.2017, str. 3, Dz. Urz. UE L 285 z 01.11.2017, str. 10 oraz Dz. Urz. UE L 239 z 24.09.2018, str. 41.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 99, Dz. Urz. UE L 211 z 11.08.2007, str. 40 oraz Dz. Urz. UE L 97 z 09.04.2008, str. 64.

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 27, Dz. Urz. UE L 153 z 12.06.2008, str. 42, Dz. Urz. UE L 277 z 18.10.2008, str. 7, Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2009, str. 109, Dz. Urz. UE L 160 z 12.06.2013, str. 19, Dz. Urz. UE L 160 z 29.05.2014, str. 14 oraz Dz. Urz. UE L 222 z 17.08.2016, str. 114.

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 128 z 27.05.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 163 z 30.06.2010, str. 30, Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2010, str. 4, Dz. Urz. UE L 192 z 22.07.2011, str. 71 oraz Dz. Urz. UE L 328 z 12.12.2017, str. 3.

⁷⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 59 z 05.03.2005, str. 8, Dz. Urz. UE L 118 z 13.05.2009, str. 66, Dz. Urz. UE L 188 z 18.07.2009, str. 14, Dz. Urz. UE L 229 z 01.09.2009, str. 1, Dz. Urz. UE L 58 z 03.03.2015, str. 46, Dz. Urz. UE L 174 z 03.07.2015, str. 44 oraz Dz. Urz. UE L 324 z 10.12.2015, str. 3.

nie składa się lub nie została wyprodukowana z GMO, nawet jeżeli w tej paszy były zastosowane wytworzone z GMO lub za ich pomocą dodatki paszowe lub pomoce przetwórcze, a także niedostępne w innej formie materiały paszowe.

4. W przypadku gdy:

- 1) żywność zawiera, składa się lub została wyprodukowana z GMO wpisanego do rejestru żywności i paszy GMO, dopuszcza się jej oznakowanie jako wolnej od GMO, jeżeli:
  - a) zawartość modyfikacji genetycznej w tym GMO wynosi nie więcej niż 0,1%,
  - b) obecność GMO w tej żywności jest przypadkowa lub nieunikniona technicznie;
- 2) pasza zawiera, składa się lub została wyprodukowana z GMO wpisanego do rejestru żywności i paszy GMO, dopuszcza się jej oznakowanie jako wolnej od GMO, jeżeli jest paszą, o której mowa w art. 24 ust. 2 rozporządzenia 1829/2003.

5. W przypadku gdy w okresie karencji poprzedzającym pozyskanie produktu pochodzenia zwierzęcego w żywieniu zwierząt, z których lub od których został pozyskany ten produkt, była stosowana pasza zawierająca, składająca się lub wyprodukowana z GMO wpisanego do rejestru żywności i paszy GMO, dopuszcza się oznakowanie tego produktu jako wolnego od GMO, jeżeli ta pasza jest paszą, o której mowa w art. 24 ust. 2 rozporządzenia 1829/2003.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa oraz minister właściwy do spraw rynków rolnych określają, w drodze rozporządzenia, w odniesieniu do określonych gatunków lub grup technologicznych zwierząt, długość okresów karencji poprzedzających pozyskanie z tych zwierząt lub od tych zwierząt określonych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do oznakowania jako wolne od GMO, w których nie stosuje się genetycznie zmodyfikowanych pasz w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia 1829/2003, mając na uwadze specyfikę produkcji i potrzeby żywieniowe tych zwierząt oraz dostępność pasz wolnych od GMO.

Art. 4. 1. W przypadku gdy żywność składa się więcej niż z jednego składnika, może być oznakowana jako wolna od GMO, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wszystkie jej składniki będące produktami pochodzenia zwierzęcego oraz wszystkie jej składniki pochodzenia roślinnego, które zawierają, składają się lub zostały wyprodukowane z organizmów, dla których istnieją odpowiedniki wpisane do rejestru żywności i paszy GMO, spełniają warunki określone w art. 3 ust. 1–5;
- 2) składniki wymienione w pkt 1 stanowią więcej niż 50% łącznej masy wszystkich składników w chwili ich użycia do wyprodukowania tej żywności, nie licząc masy wody użytej jako składnik do jej produkcji;
- 3) składniki inne niż wymienione w pkt 1 nie zawierają, nie składają się oraz nie zostały wyprodukowane z GMO.

2. Żywność, o której mowa w ust. 1, może być oznakowana jako wolna od GMO, nawet jeżeli w tej żywności były zastosowane wytworzone z GMO lub za ich pomocą, niedostępne w innej formie, dodatki do żywności lub substancje pomagające w przetwarzaniu w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 16, z późn. zm.⁸⁾), środki aromatyzujące w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1334/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środków aromatyzujących i niektórych składników żywności o właściwościach aromatyzujących do

⁸⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 75 z 23.03.2010, str. 17, Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2011, str. 1, Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2011, str. 178, Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2011, str. 205, Dz. Urz. UE L 78 z 17.03.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2012, str. 14, Dz. Urz. UE L 144 z 05.06.2012, str. 16, Dz. Urz. UE L 144 z 05.06.2012, str. 19, Dz. Urz. UE L 144 z 05.06.2012, str. 22, Dz. Urz. UE L 169 z 29.06.2012, str. 43, Dz. Urz. UE L 173 z 03.07.2012, str. 8, Dz. Urz. UE L 196 z 24.07.2012, str. 52, Dz. Urz. UE L 310 z 09.11.2012, str. 41, Dz. Urz. UE L 313 z 13.11.2012, str. 11, Dz. Urz. UE L 333 z 05.12.2012, str. 34, Dz. Urz. UE L 333 z 05.12.2012, str. 37, Dz. Urz. UE L 333 z 05.12.2012, str. 40, Dz. Urz. UE L 336 z 08.12.2012, str. 75, Dz. Urz. UE L 13 z 17.01.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 77 z 20.03.2013, str. 3, Dz. Urz. UE L 79 z 21.03.2013, str. 24, Dz. Urz. UE L 129 z 14.05.2013, str. 28, Dz. Urz. UE L 150 z 04.06.2013, str. 13, Dz. Urz. UE L 150 z 04.06.2013, str. 17, Dz. Urz. UE L 202 z 27.07.2013, str. 8, Dz. Urz. UE L 204 z 31.07.2013, str. 32, Dz. Urz. UE L 204 z 31.07.2013, str. 35, Dz. Urz. UE L 230 z 29.08.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 230 z 29.08.2013, str. 7, Dz. Urz. UE L 230 z 29.08.2013, str. 12, Dz. Urz. UE L 252 z 24.09.2013, str. 11, Dz. Urz. UE L 289 z 31.09.2013, str. 58, Dz. Urz. UE L 289 z 31.09.2013, str. 61, Dz. Urz. UE L 328 z 07.12.2013, str. 79, Dz. Urz. UE L 21 z 24.01.2014, str. 9, Dz. Urz. UE L 76 z 15.03.2014, str. 22, Dz. Urz. UE L 89 z 25.03.2014, str. 36, Dz. Urz. UE L 143 z 15.05.2014, str. 6, Dz. Urz. UE L 145 z 16.05.2014, str. 32, Dz. Urz. UE L 145 z 16.05.2014, str. 35, Dz. Urz. UE L 166 z 05.06.2014, str. 11, Dz. Urz. UE L 182 z 21.06.2014, str. 23, Dz. Urz. UE L 252 z 26.08.2014, str. 11, Dz. Urz. UE L 270 z 11.09.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 272 z 13.09.2014, str. 8, Dz. Urz. UE L 298 z 16.10.2014, str. 8, Dz. Urz. UE L 299 z 17.10.2014, str. 19, Dz. Urz. UE L 299 z 17.10.2014, str. 22, Dz. Urz. UE L 88 z 01.04.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 88 z 01.04.2015, str. 4, Dz. Urz. UE L 106 z 24.04.2015, str. 16, Dz. Urz. UE L 107 z 25.04.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 107 z 25.04.2015, str. 17, Dz. Urz. UE L 210 z 07.08.2015, str. 22, Dz. Urz. UE L 213 z 12.08.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 253 z 30.09.2015, str. 3, Dz. Urz. UE L 266 z 13.10.2015, str. 27, Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2016, str. 46, Dz. Urz. UE L 50 z 26.02.2016, str. 25, Dz. Urz. UE L 61 z 08.03.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 78 z 24.03.2016, str. 47, Dz. Urz. UE L 87 z 02.04.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 117 z 03.05.2016, str. 28, Dz. Urz. UE L 120 z 05.05.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 272 z 07.10.2016, str. 2, Dz. Urz. UE L 50 z 28.02.2017, str. 15, Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2017, str. 7, Dz. Urz. UE L 134 z 23.05.2017, str. 3, Dz. Urz. UE L 134 z 23.05.2017, str. 18, Dz. Urz. UE L 184 z 15.07.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 184 z 15.07.2017, str. 3, Dz. Urz. UE L 199 z 29.07.2017, str. 8, Dz. Urz. UE L 13 z 18.01.2018, str. 21, Dz. Urz. UE L 17 z 23.01.2018, str. 11, Dz. Urz. UE L 17 z 23.01.2018, str. 14, Dz. Urz. UE L 114 z 04.05.2018, str. 10, Dz. Urz. UE L 116 z 07.05.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 245 z 01.10.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 247 z 03.10.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 251 z 05.10.2018, str. 13 oraz Dz. Urz. UE L 253 z 09.10.2018, str. 36.

użycia w oraz na środkach spożywczych oraz zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91, rozporządzenia (WE) nr 2232/96 oraz (WE) nr 110/2008 oraz dyrektywę 2000/13/WE (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 34) lub enzymy spożywcze w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1332/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie enzymów spożywczych, zmieniającego dyrektywę Rady 83/417/EWG, rozporządzenie Rady (WE) nr 1493/1999, dyrektywę 2000/13/WE, dyrektywę Rady 2001/112/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 258/97 (Dz. Urz. UE L 354 z 31.12.2008, str. 7).

Art. 5. 1. Oznakowanie żywności i pasz jako wolnych od GMO jest dobrowolne.

2. Oznakowanie żywności i pasz jako wolnych od GMO polega na umieszczeniu:

- 1) na opakowaniu lub etykiecie znaku graficznego;
- 2) w dokumentacji towarzyszącej tej żywności lub paszy określenia:
  - a) „bez GMO” – w przypadku żywności pochodzenia roślinnego i żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, w skład której nie wchodzi produkt pochodzenia zwierzęcego, oraz pasz,
  - b) „wyprodukowane bez stosowania GMO” – w przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, w skład której wchodzi produkt pochodzenia zwierzęcego.
3. Znakowi graficznemu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, mogą towarzyszyć określenia:
  - 1) „bez GMO” – w przypadku żywności pochodzenia roślinnego i żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, w skład której nie wchodzi produkt pochodzenia zwierzęcego, oraz pasz;
  - 2) „wyprodukowane bez stosowania GMO” – w przypadku produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, w skład której wchodzi produkt pochodzenia zwierzęcego.

4. W przypadku gdy żywność i pasza składają się więcej niż z jednego składnika i są oznakowane jako wolne od GMO, oprócz oznakowania, o którym mowa w ust. 2, na opakowaniu lub etykiecie w wykazie składników, w odniesieniu do poszczególnych składników, podaje się określenia, o których mowa w ust. 3.

5. W przypadku żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, niespełniającej warunku określonego w art. 4 ust. 1 pkt 2, dopuszcza się umieszczenie określeń, o których mowa w ust. 3, na opakowaniu lub etykiecie w wykazie składników, w odniesieniu do poszczególnych składników, jeżeli składniki te spełniają warunki określone w art. 3 ust. 1 i 2, ust. 4 pkt 1 oraz ust. 5.

6. W przypadku sprzedawanych luzem żywności i paszy przeznaczonej dla zwierząt domowych, w tym pakowanych na życzenie konsumenta w miejscu sprzedaży, ich oznakowanie jako wolnych od GMO stosuje się na wywieszce dotyczącej tych produktów.

7. Zastosowanie oznakowania żywności i paszy, o których mowa w ust. 6, jako wolnych od GMO nie może sugerować, że to oznakowanie odnosi się również do innych produktów znajdujących się w tym samym miejscu sprzedaży.

8. Zakazuje się stosowania w odniesieniu do żywności i paszy, które:

- 1) nie spełniają warunków oznakowania jako wolne od GMO, oznakowania odnoszącego się do braku GMO;
- 2) spełniają warunki oznakowania jako wolne od GMO, oznakowania odnoszącego się do braku GMO innego niż określone w ustawie.

Art. 6. Minister właściwy do spraw rolnictwa oraz minister właściwy do spraw rynków rolnych określą, w drodze rozporządzenia, opis i wzory znaków graficznych, które stosuje się w celu oznakowania jako wolnych od GMO:

- 1) żywności pochodzenia roślinnego i żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, w skład której nie wchodzi produkt pochodzenia zwierzęcego, oraz pasz,
- 2) produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności składającej się więcej niż z jednego składnika, w skład której wchodzi produkt pochodzenia zwierzęcego

– mając na względzie zapewnienie jednolitej formy prezentacji tego oznakowania i przekazywanie za pośrednictwem tych znaków informacji o specyfice produktów.

Art. 7. 1. Podmiot, który:

- 1) produkuje, przetwarza, konfekcjonuje lub przechowuje nieopakowany produkt pochodzenia zwierzęcego przeznaczony do oznakowania jako wolny od GMO i wprowadza go na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002, jest obowiązany:
  - a) przeprowadzać badania laboratoryjne na obecność modyfikacji genetycznych w paszach lub w składnikach użytych do produkcji tych pasz, jeżeli podmiot ten stosuje pasze w żywieniu zwierząt, z których lub od których został pozyskany ten produkt,
  - b) posiadać i przechowywać przez okres dwóch lat od wprowadzenia na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 tego produktu dokumenty:
    - pozwalające na weryfikację, czy produkt ten spełnia warunki określone w art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 5, w tym zawierające wyniki badań laboratoryjnych na obecność modyfikacji genetycznych w paszach stosowanych w żywieniu zwierząt, z których lub od których został pozyskany ten produkt, lub w składnikach użytych do produkcji tych pasz,
    - określające procedury opracowane na podstawie analizy zagrożenia wystąpienia modyfikacji genetycznych, wskazujące częstotliwość pobierania próbek pasz lub składników użytych do produkcji tych pasz do badań laboratoryjnych, o których mowa w lit. a, w celu potwierdzenia spełnienia warunków określonych w art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. a i ust. 5;
- 2) produkuje, przetwarza, konfekcjonuje lub przechowuje nieopakowaną żywność pochodzenia roślinnego przeznaczoną do oznakowania jako wolna od GMO i wprowadza ją na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002, jest obowiązany:
  - a) przeprowadzać badania laboratoryjne na obecność modyfikacji genetycznych w tej żywności lub składnikach użytych do jej produkcji,
  - b) posiadać i przechowywać przez okres dwóch lat od wprowadzenia na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 tej żywności dokumenty:
    - pozwalające na weryfikację, czy żywność ta lub składniki użyte do jej produkcji spełniają warunki określone w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 1, w tym zawierające wyniki badań laboratoryjnych na obecność modyfikacji genetycznych w tej żywności lub składnikach użytych do jej produkcji,
    - określające procedury opracowane na podstawie analizy zagrożenia wystąpienia modyfikacji genetycznych, wskazujące częstotliwość pobierania próbek żywności lub składników użytych do jej produkcji do badań laboratoryjnych, o których mowa w lit. a, w celu potwierdzenia spełnienia warunków określonych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 1;
- 3) produkuje, przetwarza, pakuje lub przechowuje nieopakowaną paszę przeznaczoną do oznakowania jako wolna od GMO i wprowadza ją na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002, jest obowiązany:
  - a) przeprowadzać badania laboratoryjne na obecność modyfikacji genetycznych w tej paszy lub składnikach użytych do jej produkcji,
  - b) posiadać i przechowywać przez okres dwóch lat od wprowadzenia na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 tej paszy dokumenty:
    - pozwalające na weryfikację, czy pasza ta lub składniki użyte do jej produkcji spełniają warunki określone w art. 3 ust. 3 i ust. 4 pkt 2, w tym zawierające wyniki badań laboratoryjnych na obecność modyfikacji genetycznych w tej paszy lub składnikach użytych do jej produkcji,
    - określające procedury opracowane na podstawie analizy zagrożenia wystąpienia modyfikacji genetycznych, wskazujące częstotliwość pobierania próbek tej paszy lub składników użytych do jej produkcji do badań laboratoryjnych, o których mowa w lit. a, w celu potwierdzenia spełnienia warunków określonych w art. 3 ust. 3 i ust. 4 pkt 2.

2. Próbki do badań laboratoryjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 3 lit. a, są pobierane zgodnie z wymogami ilościowymi dotyczącymi liczby próbek pierwotnych, próbki zbiorczej i próbek końcowych, określonymi w załączni-

ku I w pkt 5–7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 152/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r. ustanawiającego metody pobierania próbek i dokonywania analiz do celów urzędowej kontroli pasz (Dz. Urz. UE L 54 z 26.02.2009, str. 1, z późn. zm.⁹⁾).

3. Obowiązek przeprowadzania badań laboratoryjnych, o których mowa w ust. 1:

1) pkt 1 lit. a, nie dotyczy paszy:

a) a także składników użytych do jej produkcji:

- jeżeli w wyniku przetworzenia nie jest możliwe wykrycie obecności modyfikacji genetycznej,
- które zostały pozyskane z roślin wyprodukowanych z materiału siewnego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 568), zwanego dalej „materiałem siewnym”, odmian gatunków roślin uprawnych niezmodyfikowanych genetycznie,
- jeżeli przeprowadzona analiza zagrożenia wystąpienia modyfikacji genetycznych wykazała brak takiego zagrożenia,

b) oznakowanej jako wolna od GMO;

2) pkt 2 lit. a, nie dotyczy:

a) żywności pochodzenia roślinnego, a także składników użytych do jej produkcji:

- jeżeli w wyniku przetworzenia nie jest możliwe wykrycie obecności modyfikacji genetycznej,
- które zostały pozyskane z roślin wyprodukowanych z materiału siewnego odmian gatunków roślin uprawnych niezmodyfikowanych genetycznie,
- jeżeli przeprowadzona analiza zagrożenia wystąpienia modyfikacji genetycznych wykazała brak takiego zagrożenia,

b) żywności sprzedawanej luzem przez podmiot, który wprowadza na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 tę żywność w ramach obrotu detalicznego,

c) składników użytych do produkcji żywności oznakowanych jako wolne od GMO;

3) pkt 3 lit. a, nie dotyczy:

a) paszy, a także składników użytych do jej produkcji:

- jeżeli w wyniku przetworzenia nie jest możliwe wykrycie obecności modyfikacji genetycznej,
- które zostały pozyskane z roślin wyprodukowanych z materiału siewnego odmian gatunków roślin uprawnych niezmodyfikowanych genetycznie,
- jeżeli przeprowadzona analiza zagrożenia wystąpienia modyfikacji genetycznych wykazała brak takiego zagrożenia,

b) paszy dla zwierząt domowych sprzedawanej luzem przez podmiot, który wprowadza na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 tę paszę w ramach obrotu detalicznego,

c) składników użytych do produkcji paszy oznakowanych jako wolne od GMO.

4. Badania laboratoryjne na obecność modyfikacji genetycznych przeprowadza się w laboratoriach akredytowanych zgodnie z normą ISO 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”, o ile zakres tej akredytacji obejmuje analizę obecności i określanie zawartości modyfikacji genetycznych.

5. W przypadku żywności składającej się więcej niż z jednego składnika przepisy ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2, ust. 3 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 8. Kontrolę przestrzegania przepisów ustawy przeprowadzają Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcja Weterynaryjna oraz Inspekcja Handlowa zgodnie z zakresem zadań tych inspekcji określonych odpowiednio w przepisach ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2164 i 2354 oraz z 2019 r. poz. 1038), ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U.

⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 91 z 29.03.2012, str. 8, Dz. Urz. UE L 20 z 23.01.2013, str. 33, Dz. Urz. UE L 197 z 20.07.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 188 z 27.06.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 92 z 06.04.2017, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 115 z 04.05.2017, str. 22.

z 2018 r. poz. 1557) oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1930 i 2227 oraz z 2019 r. poz. 1030) i na zasadach określonych w przepisach tych ustaw.

Art. 9. 1. Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zwany dalej „Głównym Inspektorem”, sporządza we współpracy z Głównym Lekarzem Weterynarii oraz Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie do dnia:

- 1) 30 grudnia roku poprzedzającego rok przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów ustawy roczny program kontroli podmiotów wprowadzających na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 żywność lub pasze oznakowane jako wolne od GMO, z uwzględnieniem kontrolowanych produktów i liczby zaplanowanych kontroli;
- 2) 30 kwietnia roku następującego po roku, w którym kontrole przestrzegania przepisów ustawy zostały przeprowadzone, roczny raport z kontroli, który zawiera informacje o:
  - a) liczbie przeprowadzonych kontroli,
  - b) liczbie skontrolowanych podmiotów i rodzaju działalności wykonywanej przez te podmioty,
  - c) rodzaju skontrolowanych produktów,
  - d) liczbie i rodzaju stwierdzonych nieprawidłowości,
  - e) liczbie wydanych zaleceń pokontrolnych oraz liczbie i rodzaju nałożonych sankcji.

2. Główny Inspektor przedstawia ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych raport, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie określonym w tym przepisie.

3. Zasady współpracy, o której mowa w ust. 1, określa porozumienie zawarte między Głównym Inspektorem, Głównym Lekarzem Weterynarii oraz Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 10. 1. Kto:

- 1) wprowadza na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 paszę:
  - a) oznakowaną jako wolna od GMO lub z oznakowaniem odnoszącym się do braku GMO, która nie spełnia warunków oznakowania jako wolna od GMO,
  - b) która spełnia warunki oznakowania jako wolna od GMO, z oznakowaniem odnoszącym się do braku GMO innym niż określone w ustawie,
  - c) która spełnia warunki oznakowania jako wolna od GMO, przy użyciu określenia „wyprodukowane bez stosowania GMO”

– podlega karze pieniężnej w wysokości do dziesięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 tej paszy, nie niższej niż 2000 zł;

- 2) wbrew obowiązkowi:
  - a) nie przeprowadza badań laboratoryjnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 lit. a, lub
  - b) nie posiada dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 lit. b, lub
  - c) nie przechowuje dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 lit. b, przez okres określony w tym przepisie – podlega karze pieniężnej w wysokości do czterdziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok nałożenia kary, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie niższej niż 4000 zł;
- 3) uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy dotyczących pasz organowli właściwemu do jej przeprowadzenia, podlega karze pieniężnej w wysokości do czterdziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok nałożenia kary, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

2. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, wymierza, w drodze decyzji:

- 1) wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej właściwy do przeprowadzenia kontroli przestrzegania przepisów ustawy – w przypadku obrotu detalicznego paszą przeznaczoną dla zwierząt domowych;
- 2) powiatowy lekarz weterynarii właściwy do przeprowadzenia kontroli przestrzegania przepisów ustawy – w przypadku wprowadzania na rynek w rozumieniu art. 3 ust. 8 rozporządzenia 178/2002 paszy innej niż określona w pkt 1.

3. Jeżeli naruszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wyczerpuje jednocześnie znamiona czynu, o którym mowa w:

- 1) art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej albo
- 2) art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej

– stosuje się wyłącznie przepisy o odpowiedzialności administracyjnej.

Art. 11. 1. Kto wbrew obowiązkowi:

- 1) nie przeprowadza badań laboratoryjnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. a lub pkt 2 lit. a, lub
- 2) nie posiada dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. b lub pkt 2 lit. b, lub
- 3) nie przechowuje dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 lit. b lub pkt 2 lit. b, przez okres określony w tych przepisach

– podlega karze pieniężnej w wysokości do czterdziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za rok poprzedzający rok nałożenia kary, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie niższej niż 4000 zł.

2. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej właściwi do przeprowadzenia kontroli przestrzegania przepisów ustawy.

3. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów niniejszej ustawy innych niż określone w ust. 1 dotyczących żywności, organy Inspekcji Handlowej oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych wymierzają kary pieniężne na podstawie przepisów rozdziału 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Art. 12. 1. Ustalając wysokość kar pieniężnych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i art. 11 ust. 1, uwzględnia się stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych produktów.

2. Przed ustaleniem wysokości kary pieniężnej organy właściwe do przeprowadzenia kontroli przestrzegania przepisów ustawy mogą żądać okazania dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności mających wpływ na wymiar kary, w szczególności dotyczących obrotów, przychodu i wartości kontrolowanych produktów.

3. W przypadku gdy kontrolowany podmiot nie uzyskał przychodu w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary pieniężnej, przy wymierzaniu kar pieniężnych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 i art. 11 ust. 1, organy właściwe do przeprowadzenia kontroli przestrzegania przepisów ustawy mogą wymierzyć karę pieniężną w wysokości niższej niż 4000 zł, nie niższej niż 2000 zł.

4. Termin zapłaty kary pieniężnej wynosi 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

5. Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa i są wpłacane na rachunek bankowy odpowiednio wojewódzkiego inspektoratu jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, powiatowego inspektoratu weterynarii albo wojewódzkiego inspektoratu Inspekcji Handlowej.

6. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie i ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 oraz z 2019 r. poz. 60, 730 i 1133) do kar pieniężnych, o których mowa w art. 10 ust. 1 i art. 11 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, 924 i 1018), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wojewódzkiemu inspektorowi jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, powiatowemu inspektorowi weterynarii i wojewódzkiemu inspektorowi Inspekcji Handlowej.

Art. 13. Program kontroli, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, na rok 2020 sporządza się w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 14. Wprowadzone na rynek w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia 178/2002 przed dniem wejścia w życie ustawy żywność i pasze z oznakowaniem na opakowaniu lub w dokumentacji towarzyszącej odnoszącym się do braku GMO lub opatrzone etykietą odnoszącą się do braku GMO, które nie spełniają warunków określonych w ustawie, mogą pozostawać na rynku do czasu wyczerpania zapasów, nie dłużej niż przez dwa lata od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.